

OD REDAKCJI

Formacja liturgiczna

25 lat temu, dnia 3 czerwca 1979 r. została ogłoszona instrukcja Kongregacji ds. Wychowania Katolickiego na temat formacji liturgicznej w seminariach duchownych. Polski przekład tej instrukcji opublikowano w „Anamnesis” 6 (1999/2000) nr 3 (22) s. 11-38.

Soborowa *Konstytucja o liturgii świętej* postulowała formację nie tylko wiernych, ale i kapłanów (por. KL 14). Mówiąc o wychowaniu liturgicznym wiernych, domaga się od duszpasterzy, by gorliwie słowem i przykładem zabiegali o liturgiczne wychowanie i czynny udział wiernych „stosownie do ich wieku, stanu, rodzaju życia i kultury religijnej” (KL 19).

W ciągu 40 lat po ogłoszeniu soborowej *Konstytucji o liturgii świętej* wiele napisano na temat formacji liturgicznej. Szczególnie ważna jest formacja liturgiczna kapłanów (biskupów i prezbiterów), bo od niej w wielkiej mierze zależy formacja wszystkich wiernych świeckich.

Papież Jan Paweł II w liście apostolskim *Vicesimus quintus annus* z dnia 4 grudnia 1988 r. pisząc o przyszłości odnowy przypomniał: „I dlatego trzeba nadal dbać o nowe, pogłębione wychowanie, aby odkryć całe bogactwo, które zawiera w sobie nowa liturgia (...) Najpilniejszym zadaniem jest formacja biblijna i liturgiczna Ludu Bożego, pasterzy i wiernych”. W adhortacji apostolskiej *Ecclesia in Europa* Papież pisze: „Chociaż po Soborze Watykańskim II wiele uczyniono, by odnaleźć autentyczny sens liturgii, to sporo jeszcze pozostało do zrobienia. Konieczna jest stała odnowa i ciągła formacja wszystkich: kapłanów, osób konsekrowanych i świeckich” (nr 72).

W liście apostolskim *Spiritus et Sponsa* z dnia 4 grudnia 2003 r. Papież zaznacza, że „bardziej niż kiedykolwiek konieczne jest pogłębienie życia liturgicznego w naszych wspólnotach poprzez *odpowiednią formację* pasterzy i wszystkich wiernych, tak aby – zgodnie z życzeniem wyrażonym przez Sobór – uczestnictwo w obrzędach liturgicznych było pełne, świadome i czynne”.

Wśród wielu artykułów w bieżącym numerze na plan pierwszy wysuwają się te poświęcone formacji. Są tu także dwa opracowania napisane przez alumnów seminariów duchownych.

W pierwszym dziale biuletynu zatytułowanym: NAUCZANIE OJCA ŚWIĘTEGO drukujemy dwa dokumenty papieskie wskazujące na formację liturgiczną. Są to: List apostolski *Spiritus et Sponsa* i List do kapłanów na Wielki Czwartek 2004 r. Formacji służą katechezy papieskie o psalmach, dlatego podobnie jak w poprzednich numerach podajemy informacje, gdzie w polskim wydaniu „L'Osservatore Romano” znajdują się te katechezy.

Dział: DOKUMENTY STOLICY APOSTOLSKIEJ zawiera dwa dekry Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów: pierwszy ogłaszający nowe teksty na wspomnienie Najświętszej Maryi Panny z Guadalupe i św. Jana Diego oraz drugi, zatwierdzający polski przekład tekstów do Liturgii Godzin na wprowadzone w ostatnim czasie wspomnienia do kalendarza ogólnego.

W dziale: NAUCZANIE BISKUPÓW O LITURGII publikujemy tym razem cztery teksty wygłoszone względnie napisane przez biskupów polskich także związane z formacją. Są to najpierw *Wskazania liturgiczno-duszpasterskie dotyczące przygotowania przebiegu liturgii sakramentu bierzmowania w diecezji płockiej* przygotowane przez bpa Romana Marcinkowskiego. Następnie dwie katechezy na temat aktu pokuty wygłoszone przez Biskupa Siedleckiego i konferencja bpa Grzegorza Balcerka wygłoszona w czasie pierwszej pielgrzymki nadzwyczajnych szafarzy Komunii św. na Jasną Górę.

Dział: FORMACJA LITURGICZNA otwiera tłumaczenie artykułu ks. prof. Balthasara Fischera poświęconego temu, jaką wiedzę w dziedzinie liturgii winien zdobyć w seminarium młody duszpasterz. Następnie jest w tym dziale artykuł o. Adama Wojtczaka OMI, *Eucharystia jako osąd zła społecznego według encykliki Jana Pawła II „Ecclesia de Eucharystia”*. Z kolei wydrukowano tu referaty wygłoszone w czasie spotkania diecezjalnych duszpasterzy służby liturgicznej. Dział ten zamyka artykuł diakona Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Katowicach o nowym rytuale egzorcyzmów w języku polskim.

W dziale: DUSZPASTERSTWO LITURGICZNE podajemy najpierw propozycje bpa Grzegorza Balcerka *Polscy ministranci – Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II*. Z kolei mamy tu uwagi ks. Edmunda Skalskiego na temat *Świeca paschalna w liturgii Kościoła* oraz refleksje ks. Zdzisława Jańca *Nadużycia liturgiczne podczas celebracji Mszy świętej*.

Obszerniejszy niż zwykle jest tym razem dział: INFORMACJE. Jest tu najpierw krótkie omówienie *instrukcji o Eucharystii „Redemptionis sacramentum”*, następnie krótka relacja z zebrania Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, które odbyło się 10 maja 2004 r., i informacje o sympozjum o Eucharystii w Wydziale Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz o sympozjum w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim nt. „Pobożność ludowa i jej formy w praktyce duszpasterskiej” (22 kwietnia 2004 r.). Z kolei znajdziemy tu informacje o ogłoszonych Lineamentach na XI Synod Biskupów, o pielgrzymce nadzwyczajnych szafarzy Komunii św. na Jasną Górę w dniu 3 kwietnia 2004 r. i o wydanym *Dyrektorium o posłudze pasterskiej biskupów*. Dalsze informacje to relacja o spotkaniu diecezjalnych duszpasterzy służby liturgicznej (22-23 marca 2004 r.), nota o nowym ogólnopolskim czasopiśmie dla ministrantów „KnC” (Króluj nam Chryste) i informacja o piątym już spotkaniu *Vox Clara Committee*. Jest tu też szersza informacja o Papieskim Urzędzie ds. Celebracji Liturgicznych. W tym dziale znajdują się również informacje o publikacjach z liturgiki wydanych w ostatnim czasie.

W ostatnim dziale: ZMARLI zamieszczono krótkie wspomnienie o zmarłym 8 maja 2004 r. ks. prałacie dr. Józefie Sroce.

Bp Stefan Cichy

Katowice, dnia 29 maja 2004 r. w Wigilię Zesłania Ducha Świętego.